

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת חקת
שנת תשפ"ד



גליון
ס"ה



שיעורי חינוך

יום ראשון פרשת כי תבוא שנת ה'תשפ"ג

מלמד עם לב

קצת יותר בענין דרך ארץ, ללמד איך אוכלים בנימוס, גם אפשר אז להבחין טוב יותר מה מתרחש בין הילדים, האם פוגעים אחד בשני.

בשעה שיושבים בפתח וכלם צריכים לשבת ישר, אזי לא שיה שאלה פוגע או רומס את השני, אבל בשעה שהמלמד נמצא בחדר אכל, הוא מכניס או מחלק את האכל, אז המצב משתנה, והוא יכול להבחין אם יש ילד שאף אחד לא רוצה לשבת לידו, או שילד אחד יושב בצד ובוכה, כי אף אחד לא רוצה לדבר איתו.

אל תסתכל על עצמך בפתח אני המלמד המצלח או המורה המצלחת, אבל בחדר אכל אני נכנס רק בגלל שהמשרד דורשים שאני יעמד כאן עם קערת אכל ויחלק... - לא! דע לה שעכשו הוא הזמן שאני יכול להחזיר בילדים יותר מכל היום, עכשו אני יכול להבחין בדברים שאני לא רואה כל היום.

לא צריכים לעצור את חדר האכל

אם מבחינים בחדר אכל בין הילדים שמשוהו לא בסדר, לא צריכים לעצור בשביל זה את חדר האכל, אבל צריכים לזכור מה שמו לב, שפילד אחד פוגעים, או שילד מסים שולט על כל הכתה, כשהוא מחליט שעכשו לא אוכלים - אף אחד לא אוכל; ומחר בפתח אטפל

מאחר ובאו בריצה, או שהם באו רגועים, ובפרט אצל הילדים הקטנים - אותם אי אפשר לרמות.

צריכים להיות בפתח בזמן, וביום הקודם כבר צריכים לחשב ש'מחר אני צריך להיות בפתח בזמן, ואשתדל ללכת לישן מקדם, למורות לא קל להגיע אחרי שנה מספיקת, כי הן לא יכולות לדעת מה הולך לקרות בלילה, אם התינוק יישן טוב או שיהיה היום ליל שמורים... התינוק יהיה ער בלילה, אבל צריכים להשתדל לישן מספיק, ולהגיע בזמן.

אתם יכולים להוכיח בזה בעצמכם, תתבוננו טוב, ביום שמגיעים בזמן - העבודה קלה יותר.

מלמד בחדר אכל

הנקדה השלישית שאני מאוד רוצה לבקש; מי שצריך להיות עם הילדים בארוחת בקר וצהרים שיידע, זה הרבה יותר חשוב מהזמן שנמצאים עם הילדים בפתח!

עלולים לחשב שאי אפשר להשפיע שום דבר על הילדים בזמן ארוחת בקר וצהרים, כי זה חדר אכל של המון ילדים, ובשעת האכל יש מהומה, בלגון, וכי, אבל האמת היא שאז אפשר לפעל הרבה מאד אצל הילדים, אפשר לראות אז איזה ילדים צריכים לחנך

בעזרת השם יתברך אנו ממשיכים עם השעור שמסר ראש הישיבה שליט"א למחנכים ביום ראשון פרשת כי תבוא ה'תשפ"ג בקריית ברסלב - ליבערטי יע"א.

יום שמגיעים בו בזמן - הכל הולך יותר בקלות

הנקדה השניה שאני רוצה לבקש; כדי שמלמד ומורה יצליחו עם הילדים, צריכים להיות בזמן.

ליד הקטן שלי מפתח ב' היה ממלא מקום, כשהוא חזר מהתלמוד תורה הוא אומר לי: "המלמד הזה הוא לא מלמד טוב, הוא לא מפסיק לצעק", למחרת הוא חזר מהתלמוד תורה ואומר לי: "יש לי מלמד מאוד טוב", חשבתי שאני מכרח לשאל את המלמד מה קורה כאן, אני שואל את המלמד: "מה קורה בפתח שאתמול הבן שלי אומר לי שהמלמד הוא לא טוב, הוא לא מפסיק לצעק, והיום הוא אומר לי שהמלמד הוא המלמד הכי טוב?" והמלמד עונה לי: "אתמול קמתי מאחר, באתי לפתח ישר מהמטה, ולכן כל היום עבר עם צעקות, היום קמתי מקדם, כבר הספקתי לאכל, כבר התארגנתי, כבר היה לי אפלו משעמם לשבת בבית, כבר צפיתי להתחיל את היום שלי, לכן הייתי רגוע בפתח".

מזה רואים, שילדים מרגישים מיד אם המלמד או המורה קמו

מתר שיהיה מנהיג בכיתה?

הרבה מאוד פעמים מלמדים שואלים אותי, האם מתר שיהיה מנהיג בכיתה? התשובה לזה היא: תלוי; אם המנהיג לא מדרדר את אף אחד, הוא לא דורך על אף אחד, ולא מכאיב לאחרים, אלא נדבקים אליו הוא נשמה טובה, וככל רצים אחריו, זה לא בעיה, אבל אם המנהיג מתחיל להציק לילדים אחרים, הוא מרביץ לילדים אחרים, השם ישמר, או שהוא יותר חזק מהמלמד והמורה, המלמד אומר מלה והמנהיג יכול להשפיע על הילדים שיעשו הפוך ממה שהמלמד אומר, או שהוא עושה צחוק מהמלמד, אזי צריכים להנמיך אותו.

אומר לכם את האמת, בילדותי הייתי כזה, שאתבייש בזה? - הרי לא עשיתי כלום בשביל שיהיה כן! כשהייתי ילד בכיתה ב', בנו בשבילי פסא מלכותי עד השמים, עם ארגזים, לא הייתי צריך לעשות כלום, ישבתי על כס המלוכה והיו לי משרתיים, כל היום צעדו אחרי; המלמדים הסכימו לזה, וברוך השם שלא פגעתי באף אחד.

כשהילדים שלי חוזרים הביתה מהפארק ומספרים שיש ברחוב מנהיג, המנהיג מסתובב עם האופנים שלו ומצליף בילדים, זה מאוד מפחיד. אבל אם המנהיג שומע בקול המלמד והמורה זו דווקא מעלה, המלמד והמורה יכולים להשתמש במנהיג לטובתם, לעבד אתו ביחד, ובניחוד יביאו את כל הילדים אל הקדוש ברוך הוא.

מלמד עם לב

מדבר אחד אני מאוד מפחד, היות והמוסד מתרחב, הוא הופך להיות מערכת יבשה, אין כבר לב, לכן אני מבקש ממכם, שזה ישאר בייתי, לא מקצוע ורשמי.

להפליא, לעמת זאת ישנם ילדים שהם שקטים, מפנמים ושבורים. אצל הבחורים השקטים והמפנמים חושבים תמיד 'עוד מעט כבר אדבר אתו', ועובר יום ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, ששי, ועוד שבוע, ועוד שבוע, ולא מדברים אתם, לכן, המלמדים והמורות חייבים להחזיק אצלם רשימה של כל הילדים ולודא שמגיעים אל כל ילד, מדברים עם כל אחד ומשוחחים עם כל אחד.

בכתות הנמוכות זה פשוט שצריכים להתנהג עם כלם בשווה. אי אפשר לבחור את אותם חמשה ילדים שיהיו תמיד 'האבא של שבת' או 'האמא של שבת', מה אשם הילד שצבע שערו לא כל כך יפה? מה אשם הילד שצבע העינים שלו לא כל כך יפה? לכן אתה משאיר אותו בצד?! לילד הזה הרי גם יש נשמה! לילד הזה הרי גם יש לב! צריכים תמיד לזכור מכלם!

אפלו אצל הילדים הגדולים יותר שאין אצלם 'אבא של שבת' ו'אמא של שבת' אבל אצלם יש את ה'דבור' לתת מלים טובות, מחמאות, ולדבר בשבחם, - גם כאן צריכים לזכור שכל הילדים חייבים להיות שווים.

את זה יודע רק השם יתברך, כי הבה לא נטעה את עצמנו, הטבע שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם הוא שאדם שהוא חמוד, אדם שהוא יפה, כלם מסתכלים עליו, אפלו המלמד והמורה, וישנם ילדים שיש להם את החן הזה, כשהם באים בין ילדים כלם מסתכלים עליהם.

זה לא נורא שילד מושך תשומת לב, אני לא אומר שתפסיקו להסתכל על הילדים החנניים, אבל אתה צריך גם לזכור את כל הילדים, כל הילדים חייבים להיות שווים, וחס ושלוש שאף אחד לא ידרך על השני.

בזה. כל מלמד יראה לפי הכלים שלו, לפי הדרך שלו, איך הוא יכול לגרום שהדברים לא יקרו.

תכניסו לעצמכם במח את הנקודה הזאת: להיות עם הילדים בשעת האכל, זה גם דבר חשוב. ושה יהיה אצלך באותה חשיבות כמו התפלה וכמו הלמודים שאתה לומד אתם.

תרשמו לפניכם את הנקודות הספורות שאני אומר לכם עכשו, וכך תוכלו להתחפש עם הדברים האלו במשך כל השנה ולזכור שבזה תלוי ההצלחה שלי.

אלו הנקודות הספורות שרציתי מאוד לבקש מכם, עכשו אני רוצה להוסיף עוד דברים שהם יותר כלליים.

אצל בחורים אחרים אין שום סמון

צריכים לבקש הרבה מהשם יתברך, שנאהב את כל הילדים!

אני עומד לספר לכם דבר שעשיתי בישיבה שעבדתי בה לפני שפתחתי את הישיבה שלנו. בישיבה ההיא למדו מאה בחורים, ומניתי אברה, חבר שלי, שייחזיק אצלו יומן עם השמות של כל בחורי הישיבה, ואמרתי לו: "העבודה שלך היא, אתה צריך כל יום לדרש בשלומי של כל בחור, ופעם בשבוע אתה חייב לתפס עם כל בחור שיחה יפה".

אמרתי לו: "תסמן עם מי כבר תפסת שיחה ואני אראה לך דבר מעניין". עברו שבועים בדקתי את היומן שלו והראיתי לו: "אצל הרבה בחורים ציין כמה סמונים, אתם דברת הרבה, לעמת זאת אצל בחורים אחרים לא מסמן כלום, אפלו לא יצא לך לדרש בשלומם".

לודא שמגיעים אל כל אחד

ככה זה, ישנם ילדים שזורמים בכל דבר, הם מיד נמצאים בתוך הלמוד והמשחק, הכל מתקתק



היא מלמדת אותן מדות יהודיות, שצריכים להתנהג בדרך ארץ להורים, וצריכים לכבד את ההורים.

המשד השיעור יבוא אי"ה בשבוע הבא



מקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

מקול ברסלב

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו והיו נכשבים -

לא מענינות אותי, אותי שמענין שהמלמד אוהב את הילד שלי והילד שלי אוהב אותו, זה מה שמענין אותי! ואם המלמד לא אוהב את הבן שלי, או שהבן שלי לא אוהב את המלמד - אני אקרא למלמד, אני אשאל אותו מה קורה.

בבית החנוך חייבים לעשות יצירות, וצריכים לצבע, פי הרי צריכים למלא את היום, אבל זה העקר? - לא! העקר הוא הלב של המורה אל התלמידות, היא מלמדת אותן שיש בורא עולם, והיא מקשיבה למה שהן מדברות, היא בונה את הבטחון העצמי שלהן,

התלמוד תורה ובית החנוך הוא לא 'הבנין' שיש לנו, אלו לא היצירות והחברות היפות ששולחים לבית, התלמוד תורה ובית החנוך הם הלב של המלמד והלב של המורה.

יש מלמדים ששולחים עם הילדים בסוף השבוע חוברות שלמות. שאף אחד לא יעלב ממה שאני אומר עכשו, אני אומר את זה לכל אחד; כשהילדים שלי באים הביטה עם החוברות מהתלמוד תורה ומבית החנוך, זה הולך מיד לפח... [בונדאי שלא שמים את זה מיד בפח, אני מתכנן לומר שלא מסתכלים על זה], החוברות שמביאים הביטה בכלל

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

איך משיגים דרך ארץ בכיתה בלי מכות?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני מלמד כבר שבע שנים ברון השם, אני לומד עם הילדים וברון השם אני מאד מצליח. אני לא רוצה להפריע ולקחת זמן יקר מראש הישיבה שליט"א, אבל אני מרגיש שאני שליח צבור של עשרים וארבע הילדים שלומדים אצלי, ואסור לי להמנע מלשאול.

אודות הענין של הכאת ילדים, אני מבין שהענין הזה מאד השתבש אצל המלמדים, הן שמכים מבעס בלי שהילד ידע אפילו למה הוא חוטף מכות, והן שהכו ילדים כי הם לא ידעו את הנלמד או על זה שהם חלמו, וכן הלאה.

אני בתור מלמד גם נתתי סטירות לילדים, אבל רק על חצפה, וגם רק בשאני לא כבעס, וגם כשהילד יודע למה הוא מקבל את זה. בדרך כלל עשיתי את זה רק בתחילת שנה, כשיש תמיד את המחצף הראשון שרוצה

לנסות את המלמד, או לפעמים יש כמה כאלה, והם חטפו ואחר כך כל הילדים כבר ידעו שאסור להתחצף בכיתה הזאת.

השנה מאיזה סבה התעלמתי בתחילת השנה, רק דברתי, "תפסיק", "אל תדבר כשהמלמד מדבר", "אי אפשר לשבת במקום של המלמד", אבל למעשה הפסדתי את השנה, אני מאד מתחרט למה לא השלטתי סדר כבר בתחילת השנה, אבל עכשו מאוחר מידי, הכיתה כבר יצאה מכלל שליטה והבלגן חוגג.

אני רוצה לשמוע מראש הישיבה שליט"א מה לעשות בשנה הבאה עלינו לטובה, מהי הדרך הנכונה להתנהג, אני שומע שרבינו לא הרשה להכות.

ישר פח על כל השיעורים המכתבים והכל.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת חקת, ז' תמוז, שנת ה'תשפ"ג

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

תזהר לא להכות לילדים, פי רבינו הקדוש מאד הקפיד שלא יתנו מכות לילדים. בדרך כלל, מתי קורה שהמלמד נותן סטירה לילד? כשהמלמד עצבני ולחוצץ, הוא לא ישן כראוי בלילה, הוא רעב וכדומה, אז קורים כל הספורים של הכאת ילדים השם ישמרנו; ילדים מנסים להרגיז את המלמד, הם עושים דברים פרוצים, הם רוצים לראות אם יצליחו להרגיז את המלמד; אם המלמד מאבד עשתונות ומכה את הילדים - אז הוא אבד את הכל, כי הילדים רואים שייכולים להרגיז אותו ולהוציא אותו מהכפלים, אז הם ממשיכים בדרך הזו, הסטירות לא עוזרות אותם.

לכן נפסק בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רמה, סעיף יח) שאסור למלמד להסתגף; צריכים לאכול טוב ולישון טוב, להיות שבעים וניחוחים, כדי לקבל עצבי ברזל עבור הילדים. מלמד

שהוא שבע וישן היטב, כשיילד רוצה להרגיז אותו - הוא לא מאבד עשתונות, הוא לא מתעצבן, הוא לא מכה, או שהוא עושה כאילו הוא לא ראה. על פי רוב זו הדרך להתנהג עם ילדים שמחפשים לנסות את המלמד, להעמיד פנים כאילו לא ראו, להמשיך בסדר היום, וכשהילד רואה שהוא לא הצליח - הוא מפסיק להפריע, וכשכן צריכים לומר, אי אפשר להתעלם - אז נותנים עונש שהילד לא מקבל ממקו וכו'; אבל הוא לא מכה, הוא שומר על רוגע.

הדבר הכי חזק שמלמד יכול לעשות עם ילדים שצריך ללמד אותם דרך ארץ וכדומה - זה לא להרשות להם לצאת בהפסקה; אומרים לו להשאר לשבת בפתח במשך כל הזמן שהילדים משחקים, זה מעמיד אותו במקום. כמובן שהילד ינסה לעשות הכל כדי שהוא יוכל ללכת לשחק, הוא יצעק, הוא יבכה, הוא ישתולל אבל אם המלמד נשאר חזק, הוא לא מאבד עשתונות, הוא אומר לילד: "היום הפרעת לכתה, לכן אתה לא יכול לצאת לשחק", "היום לא התנהגת בדרך ארץ - אז אתה נשאר כאן"; הילד יבכה, הוא ישתולל אבל הוא ירגע ואחרי כמה פעמים הוא יבין שהוא צריך להתנהג בדרך ארץ.

עוד דבר שחשוב לדעת, אסור להראות לילדים שמאבדים

עשתונות. אם הילד מתחיל להשתולל, הוא לא יכול לשאת את הענש, את הקנס וכו'; אם המלמד מראה חלשה ואומר לילד: "בסדר, עכשיו אתה יכול ללכת, אני סולח לך", המלמד אבד הכל, הוא לא פעל כלום; הילדים צריכים לדעת שמילה של המלמד זו מילה, אם אמרו להשאר בפתח זה נשאר פה, אומרים לילד ברוגע: "מחר תוכל ללכת לשחק".

כמוכן שצריך להשתמש עם השכל, צריך לדעת מה כן ומתי לא; מתי כן להעניש ומתי לא; לא על כל דבר מענישים, אבל אם כן מענישים, צריכים להיות מאד חזקים עם זה.

טוב מאד שמלמדים ומחנכים יתנו פרסים, ועל ידי זה אפשר גם להצליח לחנך אותם לדרך ארץ. הילדים שמתנהגים בדרך ארץ, הם מקבלים, וילד שמשתולל ולא מתנהג כראוי - הוא לא מקבל את הפרס, פרסים הם אמצעי חזק בשביל מלמד.

אם ילד מפריע ללמודים עם משהו שהוא הביא מהבית - לזקחים את זה ממנו ולא מחזירים לכמה ימים, כך הוא לומד לא להפריע יותר, אפילו כשהילד בא ובוכה וצועק שהוא צריך את המשחק בחזרה, מלמדים אותו, אומרים לו: "לא, אתה לא מקבל את המשחק בחזרה; הפרעת ללמוד ולא תוכל לקבל את זה

במשך שבוע". כך אפשר לחנך את הילדים, אבל לא להכות; להכות זה בכלל לא חנוכה, להכות רק מחמיר את המצב, להכות מראה שהמלמד חלש והוא לא מצליח להסתדר בפתח.

מלמד צריך תמיד לזכור את הכלל שחכמינו הקדושים אומרים (סוטה מא): "שמאל דוחה וימין מקרבת", מצד אחד להיות חזק, אבל ביחד עם זאת - להיות רך, להראות אהבה גדולה לילדים. המלמד צריך לזכור שהכתה היא לא בית סוהר, המטרה היא לא לכלוא את הילדים, לאסור אותם באזיקים, שהם ירגישו שהם יושבים בבית סוהר, הכתה צריכה להיות בעיני המלמד והילדים - כארמון, התלמוד תורה זה הארמון של הקדוש ברוך הוא; בפתח לומדים מהקדוש ברוך הוא, המלמד צריך תמיד לדבר אל הילדים שהקדוש ברוך הוא נמצא כאן, הוא הכל, והכל זה הוא.

אם מעמידים את הכתה באפן הזה, לא צריכים להכות בכלל. השם יעזר שתצליח עם התלמידים שלך.

...
(קונטרס עצתו אמונה פרשת בלק שנת תשפ"א)



לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזק (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069
ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090
...

קול ברסלב
שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066
ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370
מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com